

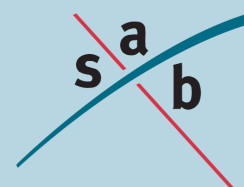
Quick scan flora en fauna

Veerdijk 41, 57, 59

Gemeente Wormerland

i.o.v. Stichting Bassein & Stichting Forte Florence

Datum: 14 maart 2016
Projectnummer: 150444

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: V. Hommersen
Tweede lezer: S. van der Zon
Projectleider: E. de Bos
Project: Veerdijk 41, 57, 59
Projectnummer: 150444

INHOUD

1	Inleiding	3
1.2	Projectgebied	3
2	Wettelijk kader	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.2	Soortenbescherming	8
3	Quick scan flora en fauna	11
3.1	Onderzoeksmethode	11
3.2	Gebiedsbescherming.	11
3.3	Soortenbescherming	13
4	Conclusie	19
4.1	Gebiedsbescherming	19
4.2	Soortbescherming	19
5	Advies	20
5.1	Zorgplicht	20
5.2	Broedende vogels	20
5.3	Aanbevelingen	20
5.4	Vervolgstappen	20

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

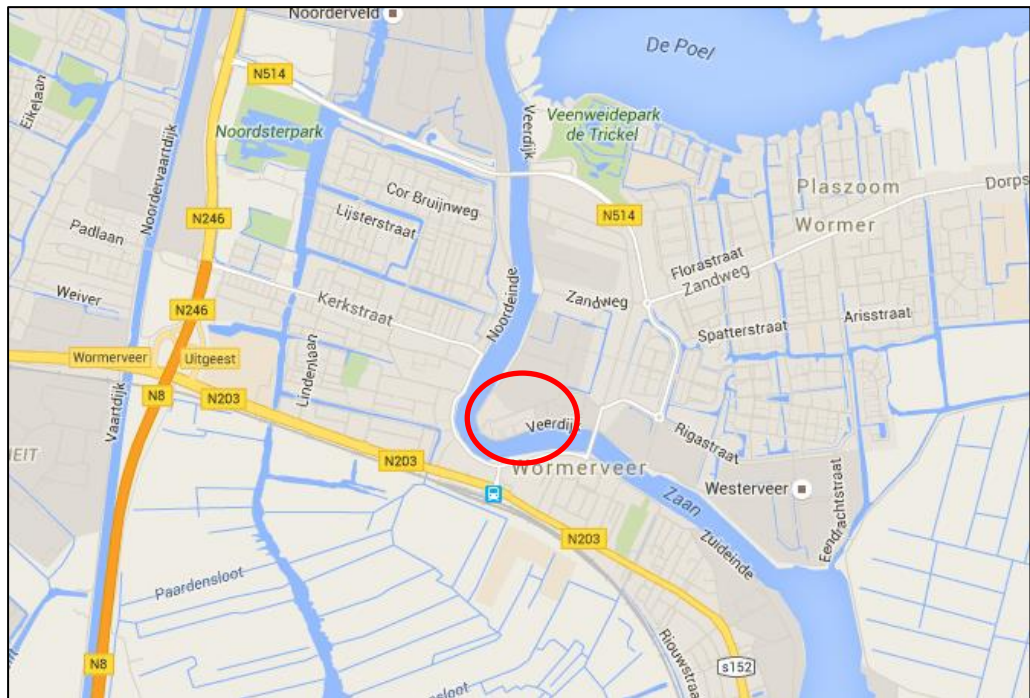
Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het projectgebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregelgeving. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing noodzakelijk is.

Eigenaren van rijksmonument Pakhuis Bassein (Veerdijk 41) en beide gemeentelijke monumenten pakhuizen Herinnering en Geloof (Veerdijk 57 en 59) zijn voornemens om deze panden te herontwikkelen. Dit voornemen bestaat al langere tijd. Voornoemde pakhuizen zijn gelegen in de zogenaamde Zaanbocht, een gebied waar het bestemmingsplan Nieuweweg van kracht is. Dit bestemmingsplan dient op grond van de wettelijke bepalingen geactualiseerd te worden omdat het langer dan tien jaar geleden is vastgesteld. In 2012 is door SAB reeds een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd naar de herontwikkeling van, onder andere, locatie Veerdijk 57 en 59. Dit onderzoek dient geactualiseerd te worden. Tevens dient de locatie Veerdijk 41 onderzocht te worden om de haalbaarheid van het project vast te stellen in het licht van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en andere geldende natuurwetgeving.

1.2 Projectgebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het projectgebied bevindt zich op de Veerdijk 41, 57 en 59 te Wormer (gemeente Wormerland, provincie Noord Holland). Wormer ligt in de provincie Noord Holland tussen de plaatsen Heemskerk en Purmerend. De omgeving kenmerkt zich door laagveengebied met de karakteristieke weidegronden. Het projectgebied ligt op de oostelijke oever in een binnenbocht van de rivier de Zaan. De bebouwing in het projectgebied bestaat uit monumentale pakhuizen. Deels zijn de voorgevels van deze gebouwen opgetrokken uit baksteen. Andere delen bestaan uit damwandprofielen. De constructieve delen van de gebouwen met gemetselde voorgevels bestaan uit beton. De panden met gevels van damwandprofielen zijn opgetrokken uit staal met binnenmuren van gasbeton. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het projectgebied weer en geven een impressie van het projectgebied ten tijde van het veldbezoek.

Topografische kaart met de globale ligging van het projectgebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto van de ligging van pakhuizen op de locatie Veerdijk 41, 57 & 59. Bron: Google Earth. Bewerking: SAB.

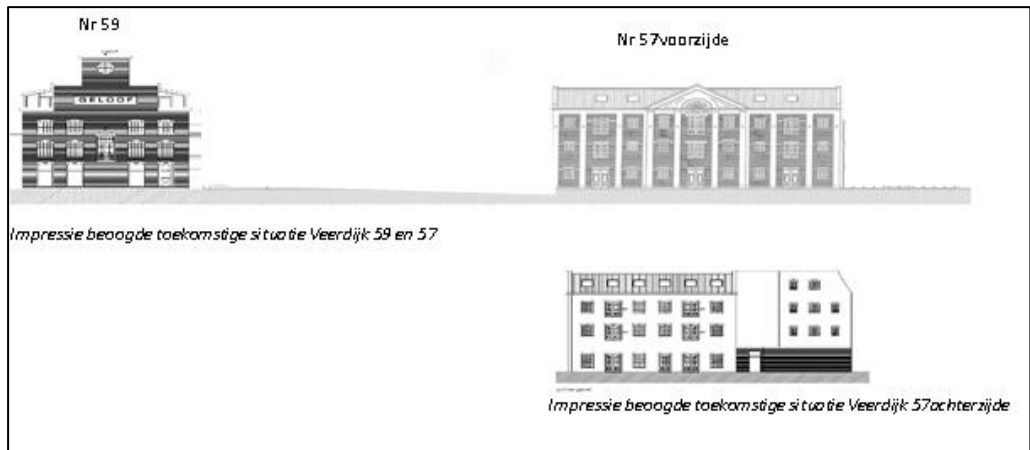
Projectgebied ten tijde van het veldbezoek. 1) Locatie Veerdijk 41, 2) locatie Veerdijk 57 en 59, 3) locatie Veerdijk 57, 4) locatie Veerdijk 59.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de nieuwe situatie zijn de pakhuizen verbouwd en in gebruik genomen als woning. Op locatie Veerdijk 41 zijn in totaal 13 nieuwe appartementen gerealiseerd. In de bebouwing van Veerdijk 57 en 59 zijn in totaal 20 nieuwe appartementen gerealiseerd.

De bouwplannen voor Veerdijk 57 en 59 zijn als volgt ruimtelijk onderbouwd:

- Verbouw van bestaand pakhuis Veerdijk 57 door interne verbouw en aanbrengen van een kap. De bouwhoogte bedraagt maximaal circa 13,5 meter. Voor de beoogde indeling van het te verbouwen pand geldt de begane grond gemengde gebruiksmogelijkheden heeft en dat in de 2e, 3e en 4e bouwlaag, in totaal maximaal 15 luxe appartementen worden gerealiseerd.
- Verbouw van bestaand pakhuis Veerdijk 59 door verbouw en aanbrengen kap. De bouwhoogte het middendeel aan de voorzijde verandert niet en bedraagt maximaal circa 20 meter. De bouwhoogte van het overige deel van het gebouw bedraagt maximaal circa 13 meter. Voor de beoogde indeling van het te verbouwen pand geldt de begane grond gemengde gebruiksmogelijkheden heeft. Dit geldt ook voor de 2e, 3e en 4e bouwlaag met dien verstande dat verdeeld over de verschillende bouwlagen, in totaal maximaal 5 luxe appartementen worden gerealiseerd. Navolgende verbeelding geeft een impressie van pakhuis Veerdijk 57 en 59 in de nieuwe situatie.

Impressie van Veerdijk 57 en 59 in de nieuwe situatie.

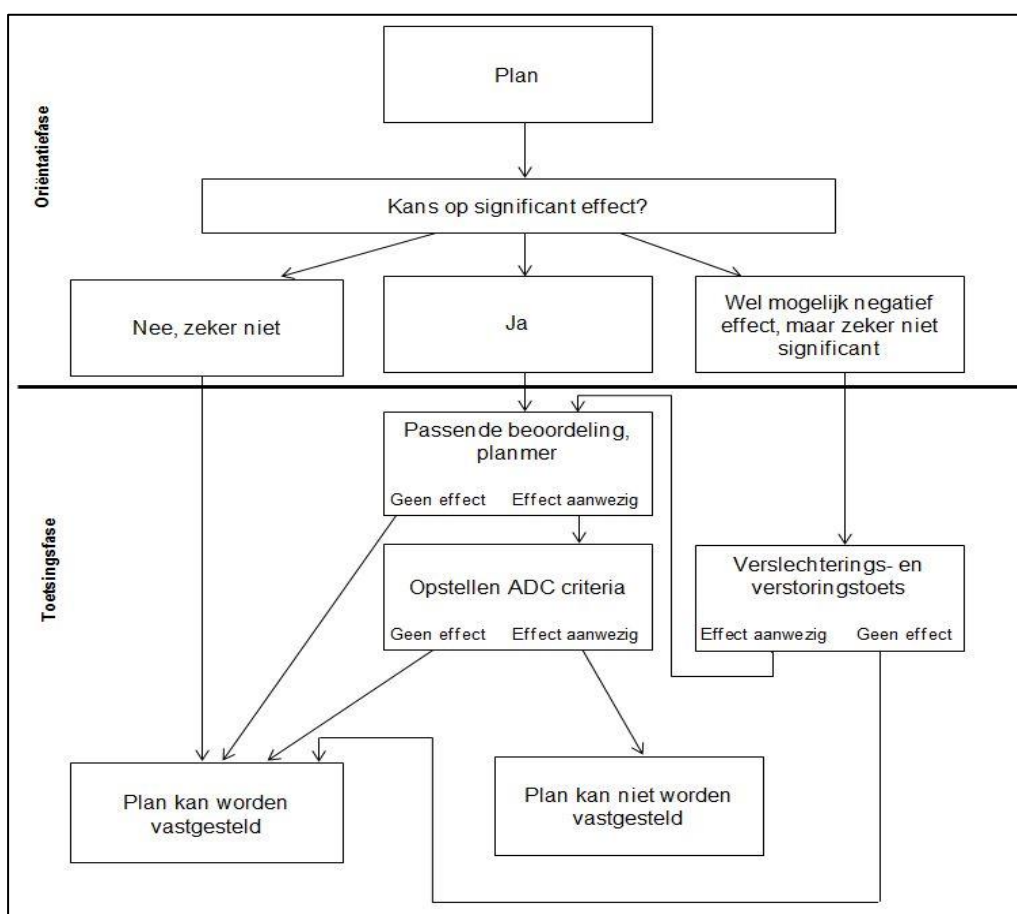
2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en verordeningen van de verschillende provincies aangaande onderwerpen als het Natuurnetwerk Noord-Holland en weidevogelleefgebieden. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000-gebieden). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. In deze wet zijn naast de Natura 2000-gebieden ook de Beschermde natuurmonumenten opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Onderstaande afbeelding geeft een schematische weergave van de besluitvorming over plannen in relatie tot de Natuurbeschermingswet 1998 weer.

2.1.2 *Natuurnetwerk Noord-Holland, natuurverbindingen, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuur Netwerk Noord-Holland (voorheen EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. Voor het Natuur Netwerk Noord-Holland (hierna: NNN) geldt dat geen negatieve effecten op de vastgestelde natuurdoelen mogen plaatsvinden. In ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden mogen de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten hebben op de broedende weidevogels en rustende en foeragerende ganzen. Ruimtelijke ingrepen zijn in bovengenoemde gebieden alleen toegestaan als ze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantasten. Onder bepaalde voorwaarden zijn ingrepen die deze waarden aantasten, wel toegestaan. Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 19 (voor NNN en natuurverbindingen) en artikel 25 (voor weidevogelleefgebied) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In alle gevallen geldt dat een aantasting, als deze wordt toegestaan, gecompenseerd moet worden, zodat de natuur er netto niet op achteruit gaat.

Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als NNN, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied niet verankerd in de natuurwetgeving van de Rijks-overheid, maar opgenomen in de omgevingsvisie en -verordening van de provincie.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront-rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.1 *Beschermingscategorieën*

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1. beschermingscategorie 1:
een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora-

en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2. beschermingscategorie 2:

voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3. beschermingscategorie 3:

voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen van) leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

2.2.2 Vogels

Alle nesten van inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Nesten van een aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Het betreft hier over het algemeen soorten die het gehele jaar gebruikmaken van hun nest, of niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen. Er worden hierin vijf categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruikmaken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Bij de vijfde en laatste categorie zijn de nesten jaarrond beschermd als er in de omgeving onvoldoende alternatieven zijn:

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

2.2.3 *Zorgplicht*

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop-, grond-, of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

3 Quick scan flora en fauna

3.1 Onderzoeksmethode

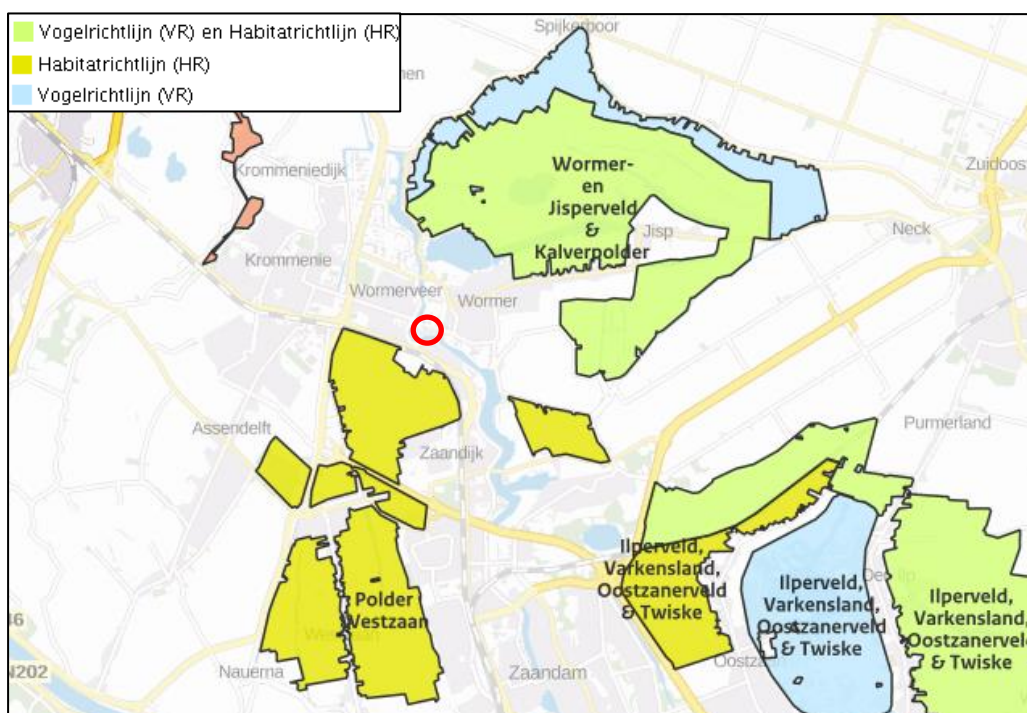
De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 7 maart 2016 heeft een ecooloog van SAB het projectgebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten de groeiperiode van planten en actieve periode van dieren) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

3.2 Gebiedsbescherming.

3.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het projectgebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen (zie navolgende afbeelding).

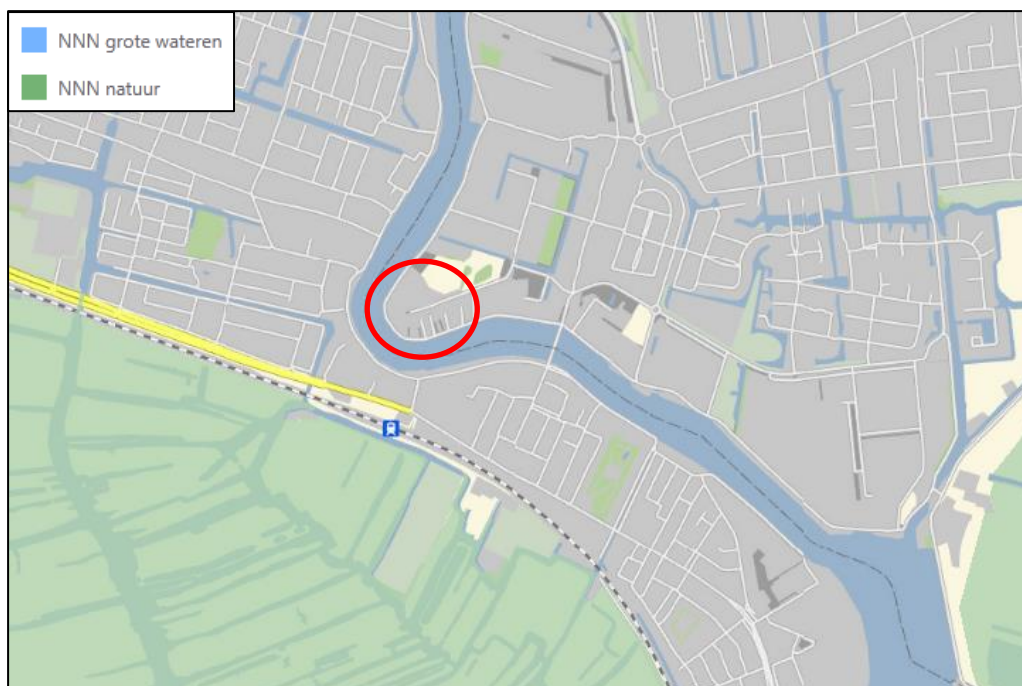
Globale ligging van het projectgebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.
Bron: Aerius. Bewerking: SAB.

In een straal van 3 kilometer bevindt zich geen Beschermd Natuurmonument, maar wel twee Natura 2000-gebied. Dit betreft Natura 2000-gebied Polder Westzaan en Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft Polder Westzaan en bevindt zich op ongeveer 310 meter van het projectgebied. Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder bevindt zich op ongeveer 1,6 kilometer ten noorden van het projectgebied.

Vanwege de tussengelegen provinciale weg N203 en achtergrondverstoring uit de kern van Wormer zijn directe negatieve effecten van het project op nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Bij indirecte negatieve effecten kan in dit geval vooral worden gedacht aan vermessing en verzuring, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trillingen en optische verstoringen. Echter, vanwege de hoge verstoringsgraad van de tussengelegen woonwijk en provinciale weg, zijn storingsfactoren als verstoring door geluid, licht en optische verstoring niet te verwachten. Voor trillingen geldt bovendien dat deze niet verder reiken dan 250 m (SBR, 2003). Het projectgebied is 310 m verwijderd van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Trillingen reiken dus niet tot in het Natura 2000-gebied. Tevens wordt niet verwacht dat het plan een verhoogde stikstofdepositie veroorzaakt waardoor er sprake kan zijn van vermessing of verzuring. In de huidige situatie heeft het projectgebied namelijk de bestemming "Industriële bedrijven met bijbehorende erven". De gronden zijn bestemd voor gebouwen ten dienste van handel en nijverheid, met uitzondering van detailhandel, met de daarbij behorende andere bouwwerken en erven. Het wordt niet waarschijnlijk geacht dat de ingebruikname van de panden als woning een toename van stikstofuitstoot tot gevolg heeft. Bovendien worden er geen activiteiten mogelijk gemaakt die een sterkte toename van stikstof tot gevolg hebben. Er is in de nieuwe situatie derhalve geen sprake van een verhoogde stikstofdepositie in gebieden beschermd volgens de Nbwet 1998 als gevolg van de beoogde plannen. Negatieve effecten van het plan op nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten zijn derhalve niet te verwachten. Nader onderzoek in de vorm van een Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht.

3.2.2 *Natuurnetwerk Noord-Holland, natuurverbindingen, ganzenfoeragegebied en weidevogelleefgebied*

Het projectgebied ligt niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenfoeragegebied. Het dichtstbijzijnde gedeelte van het NNN bevindt zich op ongeveer 300 meter ten zuiden van het projectgebied. Dit gebied is tevens aangewezen als weidevogelleefgebied. De dichtstbijzijnde natuurverbinding bevindt zich op ongeveer 3 kilometer van het projectgebied.

Globale ligging van het projectgebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNN. Bron: Natuurbeheerplan 2016, Provincie Noord-Holland. Bewerking: SAB.

Aangezien het projectgebied niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogel-leefgebied of een ganzenfoerageergebied ligt, vormt de ligging van het projectgebied ten opzichte van deze gebieden geen beperkingen voor de beoogde plannen. Vanwege de afstand, tussengelegen provinciale weg en de bestaande achtergrondverstoring uit de kern van Wormer zijn er daarnaast geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden.

3.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. In deze paragraaf zal enkel ingegaan worden op strikt beschermde soorten (beschermingscategorie 2 en 3) aangezien hiervoor geen algehele vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

3.3.1 Vaatplanten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen in de buurt van het projectgebied de strikt beschermde vaatplanten rietorchis en ronde zonnedaauw voor.

Deze vaatplanten vergen een stabiele en natuurlijke leefomgeving. De biotoop van rietorchis bestaat uit graslanden, trilvenen en veenmosrietlanden. De soort groeit op een vochtige, niet te voedselrijke, niet of weinig bemeste, vaak kalkhoudende grond. De biotoop van ronde zonnedaauw bestaat uit open, natte en zure heidegrond, waar de soort tussen veenmos en veenmosrietland voorkomt. Dergelijke biotopen, zoals trilvenen, veenmosrietlanden en heideterreinen, zijn niet in het projectgebied aanwezig.

Rietorchis en ronde zonnedaauw worden vanwege het ontbreken van een geschikt biotoop niet in het projectgebied verwacht.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de noordse woelmuis in de buurt van het projectgebied voor.

De biotoop van de noordse woelmuis bestaat uit hoge vegetaties met voornamelijk grasachtige planten. De soort is erg gevoelig voor concurrentie met andere woelmuisen. In gebieden waar andere woelmuisen voorkomen zoekt de soort natte terreinen op, zoals moeras, extensief gebruikte weilanden, vochtige duinvalleien periodiek overstroomde terreinen. Zonder concurrentie van andere woelmuisen leeft de soort in drogere gebieden, zoals wegbermen of droog naaldbos. Het projectgebied voldoet niet aan de soortspecifieke habitateisen voor deze soort. Het projectgebied bestaat namelijk enkel uit drie pakhuizen in de kern van Wormer. De aanwezigheid van de noordse woelmuis is hier uit te sluiten en negatieve effecten op deze soort zijn niet te verwachten.

Het projectgebied vormt ook geen geschikt biotoop voor overige strikt beschermde grondgebonden zoogdieren, vanwege de ligging van het projectgebied in stedelijk gebied en vanwege de afwezigheid van natuurlijke biotopen (zoals bos of heidegebied). Volgens de meest recente (<3 jaar) verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er daarnaast geen waarnemingen bekend van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van het projectgebied. Strikt beschermde grondgebonden zoogdieren worden derhalve niet in het projectgebied verwacht.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis in de buurt van het projectgebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. De drie gebouwen zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op de aanwezigheid van geschikte kieren, spleten en open stootvoegen. De monumentale voorgevels zijn echter steeds uitgevoerd en bevatten geen spouwmuur. Hierdoor ontbreken geschikte verblijfplaatsen voor vleermuis-

zen In het gebouw op de locatie Veerdijk 57 zijn wel enkele kieren aangetroffen tussen de muur en de raamkozijnen. Deze bieden vleermuizen echter onvoldoende beschutting en vormen hierdoor geen geschikte verblijfplaats. Op locatie Veerdijk 41 zijn er voor één raam luiken aangetroffen. Luiken die niet of weinig in gebruik zijn kunnen een geschikte (zomer)verblijfplaats voor vleermuizen vormen. Boven dit luik bevindt zich echter een grote buitenlamp. Aangezien vleermuizen gevoelig zijn voor kunstmatige verlichting, zullen de luiken geen geschikte verblijfplaats vormen. Daarnaast zijn de luiken voorzien van begroeiing, waardoor er van een vrije in- en uitvliegopening geen sprake is. Het wordt derhalve niet waarschijnlijk geacht dat de luiken een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen zullen vormen. Overige geschikte verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn niet in de gebouwen aangetroffen.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook holen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. Het projectgebied omvat enkel drie gebouwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het projectgebied is derhalve uitgesloten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied door tientallen of honderden vleermuizen wordt gebruikt, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van een grote hoeveelheid vleermuizen verdwijnen. Dit kan een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke gebieden strikt beschermd. Het projectgebied omvat enkel drie gebouwen. De omliggende groenstructuren in tuinen behoren niet tot het projectgebied. Het is derhalve uit te sluiten dat er in het projectgebied een essentieel foerageergebied van vleermuizen aanwezig is.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd. In het projectgebied zijn geen doorlopende groenstructuren (zoals bomenrijen) aanwezig. Het is daarvoor niet te verwachten dat het projectgebied een essentiële vliegroute voor vleermuizen zal vormen.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het projectgebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als roodborst, pimpelmees, stadsduif en koolmees. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het projectgebied tot broeden komen. Tijdens het broeden zijn alle vogels strikt beschermd. Om te voorkomen dat door de geplande werkzaamheden broedende vogels verstoord worden, adviseren wij om de werkzaamheden buiten de broedperiode (half maart tot half augustus) te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het projectgebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat geen broedende vogels in het projectgebied aanwezig zijn. Als buiten de broedperiode nog een broedende vogel wordt aangetroffen, is ook deze beschermd en dienen de werkzaamheden ter plaatse gestaakt te worden. Er dient vervolgens contact met een ecooloog te worden opgenomen om de situatie te bespreken en een passende oplossing te vinden.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal jaarrond beschermde vogelsoorten in de buurt van het projectgebied voor. Het betreft de soorten boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en steenuil. Het projectgebied, gelegen in de kern van Wormer, kan mogelijk onderdeel zijn van de (broed)biotoop van enkele strikt beschermde vogelsoorten. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor betreffende soorten.

Huismus

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. In het projectgebied zijn drie gebouwen aanwezig, welke tijdens het veldbezoek zijn gecontroleerd op mogelijke nestplaatsen van de huismus. Deze zijn niet aangetroffen. Geen van de gebouwen beschikt over (ronde) dakpannen of over kieren en spleten die een geschikte verblijfplaats voor huismussen kunnen vormen. Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek geen huismussen in en rond het projectgebied waargenomen. Huismussen zijn zeer honkvast en zullen zich nooit verder dan een paar honderd meter van hun verblijfplaats begeven. Volgens de meest recente verspreidingsgegevens (<3 jaar) van de NDFF zijn er daarnaast geen recente waarnemingen van huismussen in het projectgebied gedaan. Aan de oostzijde van de panden op de Veerdijk 57 t/m 59 is wel een verruigde vegetatie aanwezig die geschikt zou kunnen zijn voor de huismus ter beschutting. Deze struiken maken echter geen onderdeel uit van het projectgebied, aangezien het plan enkel de (interne) verbouwing van de drie pakhuizen omvat. Negatieve effecten van het plan op de huismus worden niet waarschijnlijk geacht, aangezien de drie gebouwen niet geschikt zijn als nestlocatie voor de huismus.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland onder dakpannen en in kieren en gaten in muren. De gebouwen in het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op mogelijke nestplaatsen van de gierzwaluw. Geschikte kieren en spleten zijn echter niet aangetroffen. Ook de platte daken bieden gierzwaluwen geen geschikte

verblijfplaats. Nestplaatsen van gierzwaluwen worden derhalve niet in het projectgebied verwacht.

Andere vogels met jaarrond beschermde nesten

Andere jaarrond beschermde vogelsoorten maken hun nesten in hoge bomen in agrarisch en open gebied (buiserd, havik, roek, sperwer, wespandief), op hoogspanningsmasten of in industriegebieden met hoge schoorstenen (slechtvalk), in oude schuren of bomen in kleinschalig agrarisch landschap (kerkuil, ransuil, steenuil), langs stromende beken (grote gele kwikstaart) en op speciale nestpalen (ooievaar). Deze elementen zijn niet in het projectgebied aanwezig, nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn derhalve niet te verwachten.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de ringslang in de buurt van het projectgebied voor.

De ringslang laat zich regelmatig in bebouwd gebied zien en komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren, in laagveengebieden, natte heideterreinen en waterrijke zandgronden. Het projectgebied omvat drie pakhuizen. Overige tuinen en groenstructuren zijn geen onderdeel van het projectgebied. De gebouwen in het projectgebied zijn geen geschikte leefomgeving voor de ringslang. De soort wordt derhalve niet in het projectgebied verwacht.

Overige reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld bos naar heide. Een dergelijk leefgebied is in het projectgebied niet aanwezig, waardoor ook overige reptielensoorten niet in het projectgebied worden verwacht.

3.3.6 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de rugstreeppad in de buurt van het projectgebied voor.

De rugstreeppad laat zich vaker in stedelijk gebied zien en is een pionierssoort die grote afstanden kan afleggen. De soort is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek en komt voornamelijk voor langs de grote rivieren en op de hogere zandgronden. De rugstreeppad is sterk gebonden aan vergraafbaar zand in braakliggend terrein en is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe poeltjes. Dergelijke elementen zijn niet in de drie gebouwen en in het projectgebied aanwezig. De rugstreeppad wordt derhalve niet in het projectgebied verwacht.

3.3.7 Vissen

In het projectgebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. De aanwezigheid van strikt beschermde vissen in het projectgebied is daarmee uitgesloten.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en

venen. In het betreffende projectgebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermden insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het projectgebied.

4 Conclusie

Eigenaren van rijksmonument Pakhuis Bassein (Veerdijk 41) en gemeentelijke monumenten pakhuizen Herinnering en Geloof (Veerdijk 57 en 59) zijn voornemens om deze panden te herontwikkelen. In de nieuwe situatie zijn de pakhuizen verbouwd en in gebruik genomen als woning.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en het NNN dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het projectgebied ligt niet in een Natura 2000-gebied of in een Beschermd Natuurmonument. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden betreffen Natura 2000-gebied Polder Westzaan en Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder op respectievelijk 310 meter en 1,6 kilometer van het projectgebied. Het wordt niet waarschijnlijk geacht dat de beoogde ontwikkelingen een negatief effect zullen hebben op de natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Nader onderzoek in de vorm van een Voortoets Natuurbeschermingswet 1998 wordt derhalve niet noodzakelijk geacht. De Natuurbeschermingswet 1998 staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

4.1.2 *Natuurnetwerk Noord-Holland, natuurverbindingen, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied*

Het projectgebied ligt niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenfoerageergebied. Het dichtstbijzijnde gedeelte van het NNN bevindt zich op ongeveer 300 meter van het projectgebied. Aangezien het projectgebied niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenfoerageergebied ligt, vormt de ligging van het projectgebied ten opzichte van deze gebieden geen beperkingen voor de beoogde plannen. Vanwege de afstand, tussengelegen provinciale weg en de bestaande achtergrondverstoring uit de kern van Wormer zijn er daarnaast geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden. De ligging van het projectgebied ten opzichte van het NNN, natuurverbindingen, weidevogelleefgebied en ganzenfoerageergebied staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

4.2 Soortbescherming

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal strikt beschermde plant- en diersoorten in de buurt van het projectgebied voor. Deze strikt beschermde soorten zijn in de huidige situatie echter niet in het gebied te verwachten, omdat mede op basis van een veldbezoek is geconstateerd dat een geschikt leefgebied ontbreekt. Het plan is derhalve haalbaar in het licht van de Flora- en faunawet.

5 Advies

5.1 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2, Flora- en faunawet) is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

5.2 Broedende vogels

De werkzaamheden dienen buiten de broedperiode plaats te vinden. Voor de meeste vogels loopt deze van half maart tot half augustus. Broedende vogels zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet en mogen niet verstoord worden. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

5.3 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het projectgebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden vleermuiskasten kunnen worden geplaatst tegen de muur op >2,5 meter hoogte.
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huis-
mussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nest-
mogelijkheden.

5.4 Vervolgstappen

- Het plan is haalbaar in het licht van de Flora- en faunawet;
- In alle gevallen dient bij de werkzaamheden rekening te worden gehouden met broedende vogels en de zorgplicht.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Provincie Noord-Holland, 2016. Natuurbeheerplan 2015.

SAB, 2015. Ruimtelijke onderbouwing Veerdijk 41, 57, 59. SAB, Arnhem.

SAB, 2012. Flora- en faunarapportage Zaandriehoek en Zaanoevers – Wormer. SAB, Arnhem.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.noord-holland.nl

www.quickscanhulp.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl

www.maps.amsterdam.nl